

Van: M. Jonker
Aan: Autoriteit Persoonsgegevens, t.a.v. [.....]
Datum: 14 maart 2026
Onderwerp: **Zienswijze inzake reactie Focus Filmtheater op uitspraak Raad van State**

Geachte [.....],

1 Aanleiding

Op 5 maart 2026 heeft u mij namens de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) per e-mail de reactie toegestuurd van de bioscoop Focus Filmtheater te Arnhem (hierna: Focus) op de vragen die de AP op 19 februari 2026 aan deze bioscoop heeft gesteld naar aanleiding van de uitspraak op 11 februari 2026 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de RvS).

Deze uitspraak (ECLI:NL:RVS:2026:746) deed de RvS in het geding tussen de AP en mij inzake mijn handhavingsverzoek inzake de weigering van Focus om in zijn nieuwe gebouw privacyvriendelijke contante betaling te accepteren bij de verkoop van bioscoopkaartjes. Focus is bij deze uitspraak derhalve derde-belanghebbende.

In uw bericht van 5 maart jl. geeft u mij de gelegenheid om uiterlijk 26 maart 2026 naar aanleiding van de reactie van Focus een zienswijze bij de AP in te dienen (hoor en wederhoor). Graag maak ik bij dezen van deze mogelijkheid gebruik.

In mijn zienswijze zal ik eerst enkele algemene opmerkingen maken, en vervolgens de reactie van Focus puntsgewijs bespreken. De inhoudsopgave van deze zienswijze is als volgt:

Inhoudsopgave:

1	Aanleiding	1
2	Vragen van de AP, hoofdlijnen van de reactie van Focus en mijn eerste reactie daarop	2
3	Puntsgewijze bespreking van de reactie van Focus	4
3.1	Primaire standpunt van Focus: de werkingssfeer van de AVG	
3.1.1	Wettelijk kader: contractvrijheid als reden waarom Focus boven de wet zou staan versus maatschappelijk belang van de bioscoop	5
3.1.2	Doel van de gegevensverwerking	8
3.1.3	Wettelijke grondslag voor de gegevensverwerking	12
3.1.4	Subsidiariteit: privacyvriendelijke alternatieven	13
3.2	Subsidiare standpunt van Focus	
3.2.1	Geen aangetoond risico van onveiligheid bij contante betaling	15
3.2.2	Focus voert irrelevante incidenten aan als argument voor het weigeren van contante betaling	16
3.2.3	Focus verwijst naar "high impact crimes"	19
4	Conclusie: de levering van een filmvertoningsdienst kan veilig en privacyvriendelijk met contante betaling	20

2 Vragen van de AP, hoofdlijnen van de reactie van Focus en mijn eerste reactie daarop

De AP stuurde op 19 februari 2026 aan Focus Filmtheater het volgende bericht:

Geachte [namen directeur en medewerker Focus filmtheater]

Hierbij stuurt de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) u een informatieverzoek in verband met het navolgende. Vorige week heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in een zaak over Focus Filmtheater. Het ging om het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Gelderland over de afwijzing van een verzoek tot handhaving tegen Focus Filmtheater vanwege de invoering van verplichte pinbetaling. In haar uitspraak heeft de Afdeling geoordeeld dat (sociale) veiligheid een gerechtvaardigd doel kan zijn voor het invoeren van verplichte pinbetalingen, maar dat op basis van de beschikbare informatie niet kan worden vastgesteld dat in dit concrete geval de veiligheid van de medewerkers van Focus in het geding is.

De uitkomst van die zaak is dat de AP binnen acht weken opnieuw een besluit moet nemen. De AP stelt daarom Focus Filmtheater in de gelegenheid om te onderbouwen dat de (sociale) veiligheid van de medewerkers van Focus in het geding is indien contante betaling zou worden geaccepteerd.

Focus Filmtheater kan dit bijvoorbeeld inzichtelijk maken aan de hand van incidenten die in de bioscoop zijn voorgevallen (indien mogelijk onderbouwd met stukken), criminaliteitscijfers in de buurt (van bijvoorbeeld politie en/ of winkeliersvereniging), incidentgegevens van (een) branche-organisatie(s) en/of uitvraag onder medewerkers en vrijwilligers naar hun gevoel van veiligheid en eventuele incidenten die zij hebben meegemaakt in de bioscoop.

Verder verzoekt de AP Focus Filmtheater om te onderbouwen waarom in plaats van verplichte pinbetaling niet is gekozen voor -vanuit privacy-oogpunt- minder vergaande alternatieven, zoals de inzet van fysieke beveiliging, het gebruik van kokers om briefgeld af te storten en/of glazen werkruimtes voor kassamedewerkers.

De AP verzoekt u in verband met de gestelde termijn voor het nemen van een nieuw besluit om uiterlijk 5 maart aanstaande te reageren op dit informatieverzoek. Vervolgens zal de AP de heer Jonker in de gelegenheid stellen om te reageren op de informatie die Focus Filmtheater heeft aangeleverd, waarna de AP zal overgaan tot besluitvorming.

Mocht u naar aanleiding van deze e-mail nog vragen hebben, dan ben ik bereikbaar per e-mail of telefoon (xxxxxxx).

Met vriendelijke groet,
[naam medewerker AP]

Ik waardeer het dat de AP op transparante wijze dit bericht aan mij heeft doorgestuurd, zodat ik kan zien welke vragen er precies aan Focus Filmtheater zijn gesteld. Dit is belangrijke context voor het goed lezen en interpreteren van de reactie van Focus.

Anderzijds vind ik het opmerkelijk dat de AP Focus alvast een beetje inhoudelijk op weg probeert te helpen om te komen tot een argumentatie waarom de betreffende gegevensverwerking nodig zou zijn. Dat is niet de taak van een onafhankelijke toezichthouder en past dus niet bij de rol van de AP. Ik heb zelf als privacy-voorvechter nooit dergelijke steun van de AP mogen ontvangen.

Hoe dan ook, de twee vragen die de AP aan Focus stelt, zijn zakelijk samengevat de volgende:

1. Is het aantoonbaar dat de acceptatie van contante betaling voor bioscoopkaartjes de (sociale) veiligheid van de medewerkers van de bioscoop in gevaar zou brengen?
2. Waarom heeft Focus niet gekozen voor alternatieve methoden voor beveiliging, waarbij er minder persoonsgegevens van bioscoopbezoekers zouden worden verwerkt?

Antwoorden van Focus op hoofdlijnen

Focus Filmtheater beantwoordt deze vragen op hoofdlijnen als volgt.

Ad vraag 1 brengt Focus twee dingen naar voren:

- primair dat de bioscoop zich niet hoeft te houden aan de AVG, omdat hij "contractsvrijheid" heeft en dus in een contract ook dingen kan zetten die in strijd zijn met (de bedoeling van) de AVG. Hiermee doelt Focus op zijn eigen algemene voorwaarden, die volgens het Nederlands burgerlijk recht geldig zijn als "contract", ook als er sprake is van een wilsgebrek waardoor de bioscoopbezoeker het contract feitelijk niet vrijwillig aangaat.
- subsidiair dat de bioscoop van mening is dat de veiligheid van bezoekers, medewerkers en vrijwilligers bij het accepteren van contante betaling gevaar zou lopen, of dat dit althans "een zwaarwegend belang vormt dat de weigering van contante betalingen rechtvaardigt" (hetgeen alleen mogelijk is als er sprake zou zijn van een aantoonbaar, substantieel risico dat zou worden veroorzaakt door de acceptatie van contante betaling).

Ad vraag 2 brengt Focus naar voren:

- dat de bioscoop zich in het centrum van de provinciestad Arnhem bevindt, een omgeving die volgens gemeentelijke veiligheidsanalyses (die Focus niet aanlevert) "structureel te maken heeft met een bovengemiddelde veiligheidsdruk".
- dat er gekeken moet worden naar een "bredere veiligheidscontext" waarin ook gekeken moet worden naar "veiligheidsincidenten in het algemeen", die dus niets met contante betaling te maken hoeven te hebben. Focus noemt een aantal van zulke "incidenten".
- dat er in een stad aan de andere kant van het land, namelijk Groningen, in het jaar 2022 twee vermeende veiligheidsincidenten bij een bioscoop hebben plaatsgevonden, waarbij vermoedelijk contant geld van een balie werd weggegrist.

Evaluatie van deze antwoorden op hoofdlijnen

Uit de antwoorden van Focus op de vragen van de AP kan **niet** worden afgeleid dat de acceptatie van contante betaling de veiligheid van medewerkers van de bioscoop in gevaar zou brengen, of dat er geen (alternatieve) mogelijkheden zouden zijn om contante betaling veilig af te handelen.

Hierna, in paragraaf 3, zal ik hiervoor argumenten aanvoeren.

3 Puntsgewijze bespreking van de reactie van Focus

Focus Filmtheater heeft zijn reactie (11 pagina's inclusief bijlage van 2 pagina's) onderverdeeld in 41 punten (randnummers, r.o.).

Inleidende opmerkingen van Focus

Onder r.o. 1 geeft Focus aan dat de personen die aanvankelijk betrokken waren namens Focus bij deze procedure, niet langer aan Focus verbonden zijn. Daarom is de reactie van Focus gebaseerd op documenten die de huidige betrokken personen hebben bestudeerd.

Naar aanleiding hiervan wil ik erop wijzen dat dit gebrek aan directe kennis bij Focus zelf een consequentie is van de langdurige weigering van de AP om de zaak serieus te onderzoeken nadat ik medio 2018 mijn handhavingsverzoek (AVG-klacht) had ingediend. De AP heeft de bioscoop en zichzelf in een positie gebracht waarin het moeilijker wordt om te voldoen aan het **aantoonbaarheidsvereiste in art. 5.2 AVG**, respectievelijk om te toetsen of er destijds (in 2018-2020) is voldaan aan dat aantoonbaarheidsvereiste m.b.t. de noodzaak van gegevensverwerking. Dit taakverzuim van de AP vormt echter geen aanleiding om het aantoonbaarheidsvereiste nu, in 2026, dan maar deels of geheel los te laten. Integendeel, gezien de slordige gang van zaken in de periode 2018-2025 is het des te belangrijker dat er nu kritisch naar beweringen van Focus wordt gekeken.

Onder r.o. 2 geeft Focus een deels verkeerde weergave van wat Focus "de **kernvraag** van de heer Jonker" noemt. Focus schrijft daar:

Bij de beoordeling heeft Focus zich gericht op de kernvraag van de heer Jonker. Deze heeft in hoger beroep verklaard dat het "*hem expliciet gaat om de mogelijkheid om met contant geld te betalen*", en de Raad van State beperkt zich in het hoger beroep daarom "tot een beoordeling van de afwijzing van het handhavingsverzoek voor zover dat betrekking heeft op pinbetalingen" (r.o. 5 uitspraak RvS)

Focus verwijst hier naar tekst in de uitspraak van de RvS, maar die geeft slechts één aspect van mijn kernvraag weer, zoals ook blijkt uit de door mij ingestuurde stukken. Voor mij is de kernvraag steeds geweest: "**Kan ik met werkelijke privacy een film in de bioscoop zien?**" De vraag naar de mogelijkheid van contante betaling is daarvan een afgeleide vraag, omdat contante betaling op dit moment de enige mogelijkheid is om met werkelijke privacy een bioscoopkaartje te kopen.

Zie in dit verband ook mijn opmerkingen verderop, in paragraaf 3.1.2, over het hoofddoel van de gegevensverwerking en de relevante jurisprudentie van het HvJ-EU op dat punt.

3.1 Primaire standpunt van Focus: de werkingssfeer van de AVG

Focus vat zijn primaire standpunt als volgt samen onder r.o. 3.a.:

3.a. Primair: Bij pinbetalingen verwerkt Focus persoonsgegevens op grond van artikel 6 lid 1 sub b AVG (uitvoering van een overeenkomst). Het doel van deze verwerking is het voltooien van de betaling. De keuze van Focus om geen contant geld te accepteren is een uitoefening van contractsvrijheid en valt buiten de reikwijdte van de AVG. Het handhavingsverzoek mist daarom doel: de AP kan Focus op grond van de AVG niet verplichten contant geld te accepteren.

3.1.1 Wettelijk kader: contractvrijheid als reden waarom Focus boven de wet zou staan - versus maatschappelijk belang van de bioscoop

Onder het kopje "*Overeenkomst, betaling en voorwaarden*" licht Focus dit nader toe en schrijft daarbij onder andere:

r.o. 4. In haar oorspronkelijke besluit van 15 april 2019 heeft de AP terecht geconcludeerd dat bij kaartverkoop een koopovereenkomst tot stand komt tussen Focus Filmtheater en een bezoeker. Dit wordt ook bevestigd door de Rechtbank en de Raad van State.

Dit heb ik nooit betwist, waarbij ik echter wel heb aangegeven dat het gaat om een overeenkomst die lijdt onder een wilsgebrek, omdat hij niet vrijwillig door mij als bioscoopbezoeker is aangegaan. Ik ben afhankelijk van Focus voor toegang tot bepaalde films in mijn woonplaats. In het Nederlands burgerlijk recht gelden algemene voorwaarden, ook als een klant daar niet mee akkoord gaat, toch als een "overeenkomst". In mijn handhavingsverzoek doe ik echter een beroep op de AVG en artikel 8 EVRM. Focus zegt daarover:

r.o. 5. (...) Focus accepteert geen betaling met contant geld. Dit geldt als voorwaarde voor de totstandkoming van een overeenkomst. Op dit moment bestaat geen wettelijke verplichting voor Focus om betalingen in contant geld te accepteren.

Focus gaat er hier ten onrecht aan voorbij dat er op dit moment wel een wettelijke verplichting bestaat om niet onnodig persoonsgegevens te verwerken (dataminimalisatie), op grond van de AVG. Ik heb mij in mijn handhavingsverzoek niet primair beroepen op een wettelijke acceptatieplicht voor contant geld, maar alleen verwezen naar lopende discussie daarover en het vooralsnog ontbreken van Europese jurisprudentie ten aanzien van een acceptatieplicht bij toonbankbetalingen. Primair heb ik mij echter beroepen op de AVG en artikel 8 EVRM.

Volgens Focus kan ik mij niet op de AVG of artikel 8 EVRM beroepen. Focus schrijft hierover:

r.o. 10. Focus mag voorwaarden verbinden aan de kaartverkoop, inclusief de weigering van bepaalde betaalwijzen zoals contant geld. Deze voorwaarde valt binnen de contractsvrijheid van Focus en de bezoeker, en valt buiten de werking van de AVG. (...)

Dit is een onjuiste bewering. De AVG ziet op alle handelingen (behalve enkele in artikel 2, tweede lid van de AVG expliciet genoemde uitzonderingen) waarbij er persoonsgegevens worden verwerkt, inclusief handelingen die contractueel zijn vastgelegd. Daarom is nu juist de wettelijke grondslag ex art. 6.1 onder b in de AVG opgenomen. Anders dan Focus denkt, leidt het aangaan van een contract (ongeacht of dit nu vrijwillig gebeurt of in de vorm van afgedwongen "algemene voorwaarden") **niet tot enige beperking van de werkingssfeer van de AVG**.

Onder r.o. 12 verwijst Focus naar het vooralsnog ontbreken van een Nederlandse wet die expliciet een acceptatieplicht voor contant geld voorschrijft:

r.o.12. Daarnaast merkt Focus Filmtheater op dat het bewust is van het wetsvoorstel voor een acceptatieplicht van contante betalingen. De exacte uitvoering daarvan is nog niet bekend en het lijkt aannemelijk dat de wetgever uitzonderingen op deze acceptatieplicht zal maken, waarbij veiligheid door de rijksoverheid als een van de mogelijke uitzonderingen wordt vermeld. Dat laat onverlet dat een acceptatieplicht op dit moment nog niet bestaat.

Focus gaat hierbij ten onrechte voorbij aan twee dingen:

- (1) Zoals ik in de bezwaar- en beroepsprocedure al eerder naar voren heb gebracht en onderbouwd, lijkt er in de EU in ieder geval voor toonbankbetalingen wel degelijke een acceptatieplicht voor contant geld te bestaan, met mogelijk enkele uitzonderingen. Die plicht berust op het feit dat eurobiljetten en -munten wettige betaalmiddelen in de EU zijn. Daarvoor is het niet nodig dat Nederland zo'n acceptatieplicht in een Nederlandse wet vastlegt.
- (2) Focus beweert niet, en onderbouwt al helemaal niet, dat er in de EU of in een toekomstige Nederlandse wet een uitzondering op zo'n acceptatieplicht zou worden gemaakt als het gaat om de betaling van bioscoopkaartjes.

Bredere maatschappelijke context

Onder het kopje "Bredere maatschappelijke context: 'Pin Only' en wetsvoorstel acceptatieplicht van contante betalingen" schrijft Focus het volgende:

r.o. 11. Focus merkt op dat "pin-only" maatschappelijk veel voorkomend is (...) Veel culturele instellingen accepteren geen betaling in contant geld, evenals veel sportkantines en andere organisaties die vertrouwen op de inzet van vrijwilligers. Maar ook in de publieke en private sector is de weigering van contant geld niet ongebruikelijk.

Hieruit valt op te maken dat Focus de "bredere maatschappelijke context" waarin de bioscoop functioneert, relevant acht. Maar op dat punt doet Focus dan weer aan **selectieve blindheid**, door de **publieke functie** die Focus vervult, deels gesteund met belastinggeld, juist weer niet relevant te achten. Focus wil alleen kijken naar het gedrag van **sommige(!)** andere culturele instellingen, sportkantines en dergelijke, namelijk instellingen die de afgelopen jaren ook contante betaling zijn gaan weigeren. Graag merk ik in dit verband twee dingen op:

- De overgrote meerderheid van toonbankinstellingen in Nederland (winkels, horeca, culturele instellingen) accepteert ook anno 2026 contante betaling.
- Een voorbeeld daarvan is concertgebouw Muis in Arnhem, op een steenworp afstand van Focus Filmtheater. Daar heb ik in december 2025 contant betaald voor een toegangskaartje. Er is daar een loket, waarvan het glas mogelijk is geplaatst tijdens de coronacrisis.

Misverstand met betrekking tot handhaafbaarheid in relatie tot werkingssfeer AVG

De miskenning door Focus van de werkingssfeer van de AVG komt ook tot uiting in wat Focus schrijft onder het kopje "Handhavingsverzoek mist doel en maakt oneigenlijk gebruik van de AVG" (r.o. 23-24). Daar schrijft Focus:

r.o. 23. De heer Jonker maakt oneigenlijk gebruik van de AVG; de AP kan slechts toetsen of gegevensverwerking bij pinbetalingen plaatsvindt in overeenstemming met AVG. De AP kan Focus echter niet opleggen contante betalingen te accepteren, wat de heer Jonker in hoger beroep heeft uitgesproken en wat ook door de Raad van State als kern van zijn verzoek is beschouwd.

Focus doet hier twee onjuiste beweringen.

- (1) Ten onrechte beweert Focus hier dat de toetsing van de AP zich bij het handhaven van de AVG moet beperken tot de afhandeling van pin-betalingen, en dat de AP andere betalingsvormen buiten beschouwing zou moeten laten. Focus lijkt hier te vergeten dat de AP een mogelijk onrechtmatige gegevensverwerking van een verwerkingsverantwoordelijke in zijn totaliteit moet toetsen, en daarbij ook moet toetsen of er alternatieve manieren zijn om het betreffende doel te bereiken waarbij minder persoonsgegevens worden verwerkt (dataminimalisatie, subsidiariteit).

Hierbij is ook overweging (15) van de AVG relevant, die van de verwerkingsverantwoordelijke bij de bescherming van natuurlijke personen een "technologieneutrale" afweging vereist bij beslissingen over welk persoonsgegevens er worden verwerkt, en op welke manier. Dit "om te voorkomen dat een ernstig risico op omzeiling zou ontstaan". Het is duidelijk dat Focus de AVG probeert te omzeilen door de werkingssfeer van de AVG te beperkt op te vatten.

Alle technische mogelijkheden voor betaling aan de bioscoopbalie dienen door de AP in beschouwing te worden genomen, dus pin-betaling en contante betaling, een "tikkie", een betaling met creditcard of welke betalingswijze dan ook, als die op enige wijze relevant is. Uiteraard verlang ik **niet** van de AP dat die toetst of betaling met kaurischelpen door Focus ook is overwogen. Kaurischelpen zijn in Nederland geen wettig betaalmiddel.

- (2) Focus geeft mijn opvatting over waar het mij in mijn handhavingsverzoek om gaat, verkeerd weer. Ik heb dit al besproken n.a.v. de beweringen van Focus in r.o. 2 over wat mijn "kernvraag" zou zijn (zie het begin van paragraaf 3 van deze zienswijze).

Even verderop schrijft Focus: "*r.o. 24. (...) de AP (...) kan Focus niet verplichten tot acceptatie van contante betalingen. Het kan slechts vereisen dat Focus betalingen verwerkt in overeenstemming met de AVG.*"

Wat Focus hier ten onrechte niet onderkent, is dat het in de tweede zin genoemde (betalingen verwerken in overeenstemming met de AVG) in dit geval **een verplichting met zich meebrengt** tot de in de eerste zin genoemde acceptatie van contante betaling. Dit vloeit voort uit de in de AVG opgenomen vereisten van dataminimalisatie en subsidiariteit.

3.1.2 Doel van de gegevensverwerking

Focus geeft in zijn reactie aan op dit moment (2026) een ander doel te hebben met de weigering van contante betaling dan in 2018. Hier kom ik straks op terug.

Huidige doel van de gegevensverwerking

Over het huidige doel van de gegevensverwerking die plaatsvindt bij pin-betaling voor bioscoopkaartjes, schrijft Focus onder r.o. 13 en 14 het volgende:

r.o. 13. Focus deelt de conclusie van de AP dat het gegevens verwerkt voor de uitvoering van een overeenkomst (artikel 6, lid 1 onder b van de AVG). Op haar website heeft de APe en toelichting gegeven op deze grondslag. Daarin wordt vermeld dat een verwerker "*zich op deze grondslag [mag] baseren als u een overeenkomst heeft met iemand en u die overeenkomst niet kunt uitvoeren zonder ook persoonsgegevens te verwerken.*"

r.o. 14. De verwerking van gegevens vindt plaats bij de pinbetaling en Focus meent dan ook dat het doel van de verwerking (artikel 5, eerste lid, aanhef en onder b van de AVG) is om de betaling tot stand te brengen. Dit doel is welbepaald en gerechtvaardigd. Betaling is immers een kernvoorwaarde voor een overeenkomst om tot stand te komen.

Voor het bepalen wat het werkelijke doel is van gegevensverwerking in geval van het afsluiten en uitvoeren van een koopcontract waarbij een toegangsbewijs wordt geleverd, heeft het Hof van Justitie van de EU (HvJ-EU) op 9 januari 2025 een relevante uitspraak gedaan in een zaak met betrekking tot Franse treintickets. Ik zal hieronder de relevante passage (r.o 33-36) in die uitspraak citeren en bespreken. Ik heb enkele belangrijke termen vetgemarkeerd en onderstreept:

33 Dienaangaande moet de verwerking van persoonsgegevens, om als noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst in de zin van die bepaling te kunnen worden beschouwd, **objectief onontbeerlijk** zijn om een **doel te bereiken dat integrerend deel uitmaakt van de aan de betrokkene te leveren contractuele prestatie**. De verwerkingsverantwoordelijke moet dus kunnen aantonen in welk opzicht het **hoofddoel** van de overeenkomst zonder deze verwerking niet zou kunnen worden bereikt (arrest van 12 september 2024, HTB Neunte Immobiliën Portfolio en Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV, C-17/22 en C-18/22, EU:C:2024:738, punt 43 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

34 Het feit dat een dergelijke verwerking **in de overeenkomst is vermeld of louter nuttig is voor de uitvoering ervan, is in dit verband op zich irrelevant**. Voor de toepassing van de in artikel 6, lid 1, eerste alinea, onder b), AVG bedoelde rechtvaardiging is namelijk doorslaggevend dat de verwerking van persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijke essentieel is voor de correcte uitvoering van de tussen hem en de betrokkene gesloten overeenkomst en dat er dus geen bruikbare, minder ingrijpende alternatieven bestaan (arrest van 12 september 2024, HTB Neunte Immobiliën Portfolio en Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV, C-17/22 en C-18/22, EU:C:2024:738, punt 44 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

35 In dit verband moet de toepasselijkheid van artikel 6, lid 1, eerste alinea, onder b), AVG in de context van een overeenkomst die bestaat in verschillende diensten of **verschillende afzonderlijke elementen van dezelfde dienst die onafhankelijk van elkaar kunnen worden uitgevoerd**, voor elk van deze diensten **afzonderlijk worden beoordeeld** [arrest van 4 juli 2023, Meta Platforms e.a. (Algemene gebruiksvoorwaarden van een online sociaal netwerk), C-252/21, EU:C:2023:537, punt 100].

36 In casu staat vast dat het **hoofddoel** van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde **overeenkomst** erin bestaat **klanten een spoorvervoersdienst aan te bieden**. (...) ¹

Van belang in de hierboven geciteerde tekst zijn de volgende punten:

- Het HvJ-EU geeft aan dat het criterium voor de beoordeling van noodzakelijkheid is of er sprake is van "***objectieve onontbeerlijkheid***" voor het bereiken van een doel van de gegevensverwerking dat "***integreerend deel uitmaakt***" van de aan de betrokkene te leveren contractuele prestatie.
- Het HvJ-EU maakt in dat verband onderscheid maakt tussen het "***hoofddoel***" van de contractuele overeenkomst en eventuele overige doelen, waarbij de noodzakelijkheid van de gegevensverwerking voor elk van die verschillende doelen "afzonderlijk" moet worden beoordeeld.
- Het HvJ-EU identificeert als hoofddoel van de contractuele overeenkomst "***het aanbieden van een spoorvervoersdienst aan de klant***".

Hieruit valt af te leiden dat wanneer het in plaats van treintickets (treinkaartjes, vervoersbewijzen), over bioscooptickets (bioscoopkaartjes, toegangsbewijzen) gaat, het hoofddoel van de contractuele overeenkomst tussen Focus en mij als bioscoopganger gedefinieerd moet worden als "***het aanbieden van een filmvertoningsdienst aan de klant***".

Ten onrechte probeert Focus om een ondergeschikt doel ("het totstandbrengen van de betaling") in de plaats te stellen van het hoofddoel ("het aanbieden van een filmvertoningsdienst aan de klant"). Met andere woorden: Focus probeert om een middel uit te roepen tot doel, om zo zijn eigen voorkeur voor een bepaald middel te rechtvaardigen ***zonder dat de inzet van dit middel nodig is voor het bereiken van het hoofddoel***.

Nu het gaat om een middel dat méér gegevensverwerking vereist dan "objectief onontbeerlijk" is voor het bereiken van het hoofddoel, schendt Focus daarmee het principe van dataminimalisatie, het noodzakelijkheidsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel, zoals vastgelegd in de AVG.

Ik verzoek de AP om niet mee te gaan in deze oneigenlijke redenering van Focus, maar de correcte uitleg van het HvJ-EU inzake het doel van het contract te volgen in uw komende, nieuwe besluit naar aanleiding van mijn handhavingsverzoek.

¹ Antwoord d.d. 9 januari 2025 (C-394/23) van het HvJ-EU op de prejudiciële vragen van de Conseil d'État. In het Nederlands raadpleegbaar achter de volgende link: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?mode=DOC&pageIndex= 0&docid=294110&part=1&doclang=NL>

Verschuivende doelstelling van het weigeren van contante betaling door Focus

In de loop der tijd, van 2018 tot heden, heeft Focus er drie verschillende doelstellingen op na gehouden met de weigering van contante betaling.

Eerste doel. In 2018, toen mij voor het eerst aan de bioscoopbalie een toegangskaartje werd geweigerd omdat ik contant wilde betalen en niet bereid was een digitale pinbetaling te doen, werd mij door de baliemedewerker mondeling verteld dat de reden voor de weigering van contante betaling was dat dat "makkelijker" was voor het personeel.

Nadat ik vervolgens bij de AP een handhavingsverzoek had ingediend, bracht Focus in de daaropvolgende procedure een **andere, tweede doelstelling** naar voren, die Focus nu zelf in zijn reactie aan de AP als volgt beschrijft:

r.o. 15. Focus was in zijn initiële schriftelijke reactie op het handhavingsverzoek niet bewust dat bij pinbetalingen persoonsgegevens werden verwerkt (wij verwijzen naar onze brief van 26 september 2018 aan de Autoriteit Persoonsgegevens). Op vragen 2.a en 2.b of Focus persoonsgegevens verwerkt bij pinbetalingen in het filmtheater en horeca antwoordde Focus ontkennend.

r.o. 16. Uit de daaropvolgende procedure concludeert Focus dat deze antwoorden onjuist zijn en dat wel sprake is van gegevensverwerking, ongeacht de toegepaste beveiligingsstandaarden zoals PAN Masking techniek en het feit dat Focus Filmtheater geen herleidbare persoonsgegevens ontvangt bij de verwerking van de betaling.

r.o. 17. In de brief van 26 september 2018 heeft Focus de volgende slotopmerking gemaakt: *"Overigens hebben wij een keuze gemaakt voor het uitsluitend werken met pinbetalingen, om de veiligheid van onze horecamedewerkers en filmtheaterkassiers beter te garanderen"*.

r.o. 18. Deze opmerking was bedoeld als toelichting op de reden waarom geen betaling met contant geld wordt geaccepteerd. Dit was echter niet bedoeld als aanduiding van het doel van de verwerking. Focus Filmtheater meende immers dat er geen sprake was van gegevensverwerking. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft dit echter wel als zodanig geïnterpreteerd en benoemd de veiligheid als doel van de gegevensverwerking.

r.o. 19 Anders dan de AP in haar besluiten heeft aangenomen is het veiligheidsargument niet het doel van de verwerking. Het doel van de verwerking is om de betaling tot stand te brengen. Het veiligheidsargument heeft, zoals reeds aangegeven, betrekking op de contractsvrijheid van Focus om betaling in contant geld te weigeren en dit recht om voorwaarden te stellen aan een overeenkomst valt buiten de werking van de AVG.

Toen ik dit las, viel ik bijna van mijn stoel, omdat in de periode 2018-2026, waarin er volgens Focus bij de AP dus een misverstand bestond over het doel van de door Focus gepleegde gegevensverwerking, Focus het kennelijk **acht jaar lang toch niet nodig vond om de AP uit de droom te helpen over dit misverstand**. Niet in de bezwaarprocedure en ook niet bij de rechtbank. Sterker nog, ter zitting van de rechtbank (in 2022) hield Focus vol dat "veiligheid van de medewerkers" het doel was van de gegevensverwerking. Bij de rechtszitting in hoger beroep (30 juli 2025) vond Focus

het niet nodig om aanwezig te zijn om de procespartijen en rechters op de hoogte te stellen van zijn "andere" doelstelling met de gegevensverwerking. Dit getuigt van heel weinig respect:

- voor mij als burger en als klant/bioscoopbezoeker;
- voor de AP als toezichthouder;
- voor de rechterlijke macht, tot in hoogste instantie.

Maar nu, **na** de uitspraak van de Raad van State (RvS) zegt Focus dat het doel van "(sociale) veiligheid" achteraf gezien, al die tijd niet klopte en dat Focus al die jaren nog weer een andere, **derde doelstelling** had met de gegevensverwerking. Dit is niet geloofwaardig. Het lijkt erop dat Focus Filmtheater nu de geschiedenis wil herschrijven, iets wat op zich wel past bij sommige vormen van filmische creativiteit, maar niet in een juridische procedure over privacybescherming in de werkelijke, niet-fictieve wereld.

Ik verzoek de AP om niet mee te doen aan dit herschrijven van de geschiedenis, maar te constateren dat Focus nu, in 2026, opeens een andere doelstelling voor de gegevensverwerking aanvoert dan in de periode 2018-2026, inclusief de gevoerde bezwaar-, beroeps- en hogerberoeps-procedures in de periode 2019-2025.

Aan het realiteitsgehalte van de door Focus beweerde "doelstellingen" moet om deze reden ernstig getwijfeld worden. Het lijkt erop dat Focus de tweede en derde doelstelling niet ziet als echte doelen, maar alleen als juridische, retorische instrumenten in dienst van een vierde doel, namelijk het doel om een afwijzing van mijn handhavingsverzoek te bewerkstelligen.

Ik verzoek de AP om in uw komende besluit expliciet aan te geven welke van de drie door Focus in de loop der tijd opgevoerde doelstellingen u het meest plausibel acht, en waarom. In mijn ogen is de eerste, aan mij mondeling genoemde doelstelling ("het is makkelijker om contant geld te weigeren") het meest plausibel. De andere twee doelen lijken later door Focus te zijn verzonnen in een poging om in juridische procedures sterker te staan.

Met andere woorden, het gaat bij deze fictieve doelen om een vorm van juridische bluf. Als toezichthouder en handhaver zou de AP door die bluf heen moeten prikken. Dat had natuurlijk al in 2018 moeten gebeuren, na mijn handhavingsverzoek. De AP had niet zomaar moeten aannemen dat het allemaal wel klopte wat Focus beweerde. En zeker niet na de argumenten die ik in de bezwaarprocedure (2019) naar voren bracht. Maar goed, beter laat dan nooit.

Omgang met het vereiste van doelbinding

Door de stellingname van Focus in zijn reactie op de uitspraak van de RvS, rijst de vraag wat een toezichthouder (de AP) aanmoet met een verwerkingsverantwoordelijke die "doelen" opvat en gebruikt als ficties. Hoe verhoudt een dergelijke, onbetrouwbare presentatie van vermeende doelen zich tot het vereiste van doelbinding, zoals dat is opgenomen in artikel 5 AVG?

In mijn ogen volgt uit de doelstelling van de AVG, namelijk het beschermen van (de privésfeer van) natuurlijke personen in de reële wereld (artikel 1, eerste en tweede lid AVG) en het daarbij bieden van **een hoog, en dus reëel beschermingsniveau**, dat de AP als toezichthouder in dit geval moet concluderen dat Focus als verwerkingsverantwoordelijke op deze manier **niet voldoet** aan het aantoonbaarheidsvereiste in artikel 5.2 AVG, en ook niet aan de vereisten dat verwerkingsdoelen "welbepaald" zijn (art. 5.2 onder b AVG) en "juist" zijn (art. 5.2 onder d AVG).

3.1.3 Wettelijke grondslag voor de gegevensverwerking

Focus toont zich in zijn reactie ietwat onzeker over de wettelijke grondslag voor de gegevensverwerking. Focus schrijft:

r.o. 21. Voor zover Focus kan overzien is de grondslag voor verwerking van gegevens bij pinbetalingen in overwegende mate gelegen in artikel 6, lid 1 onder b van de AVG. (...)

Nee, een grondslag kan niet "in overwegende mate" gelegen zijn in dat wetsartikel. Dat wetsartikel biedt wel een grondslag, of niet. Er is geen tussenweg. Bovendien is het aan de verwerkingsverantwoordelijke om aan te tonen dat die grondslag er is (art. 5.2 AVG).

Opnieuw komt hier de opportunistische attitude van Focus naar voren. Focus wil gegevens verwerken, en zoekt dan nog even een wettelijke grondslag "erbij". Zo van: *"Een frietje smaakt niet goed zonder saus. Wat zullen we doen, een frietje-mayo of een frietje-oorlog? Meneer, mag ik een frietje-oorlog met in overwegende mate mayonaise? Dat lijkt me het lekkerst."*

Even later probeert Focus de AP wijs te maken dat er een maatschappelijke ramp zou plaatsvinden als Focus zich aan de AVG zou moeten houden. Focus schrijft:

r.o. 22. Indien de AP zou concluderen dat de genoemde grondslag en doelstelling desalniettemin ontoereikend zouden zijn, heeft dat niet dus niet alleen impact op alle verwerkers die geen contant geld accepteren, maar op alle 5.7 miljard pinbetalingen die plaatsvinden in Nederland. Iedere verwerker zal moeten herzien wat de verwerkingsgrond en verwerkingsdoel zijn.

Hieruit blijkt dat Focus ervan uitgaat dat alle andere verwerkingsverantwoordelijken in Nederland even slecht hebben nagedacht over doel en wettelijke grondslag van gegevensverwerking als Focus zelf. Onduidelijk blijft waar Focus dat idee op baseert.

3.1.4 Subsidiariteit: privacyvriendelijke alternatieven

Focus vindt dat de mogelijkheid om elders (niet in de bioscoop) een **bioscoopbon** aan te schaffen, een reden is waarom Focus zelf niet verplicht zou zijn zich aan de AVG te houden. Focus schrijft:

r.o. 25. Ten slotte merkt Focus op dat het naast pinbetaling ook andere wijzen van betaling accepteert, waaronder door middel van betaling met een bioscoopbon. Tegenover het filmtheater bevindt zich een supermarkt waar bioscoopbonnen worden verkocht.

r.o. 26. In de uitspraak van de Raad van State van 20 september 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:2555) overweegt de Raad van State dat de AP alternatieven die de gewenste anonimiteit waarborgen dient te betrekken bij de beoordeling gedurende het onderzoek (r.o. 7.3). De AP in de beslissing op bezwaar (r.o. 29) en de Rechtbank (r.o. 3.9) verwijzen beiden naar de alternatieve wijze van betaling, maar de Raad van State gaat op dit punt in de uitspraak met betrekking tot Focus voorbij aan dit argument, en spreekt niet over het aanwezige alternatief.

Ik vind het zelf, net als Focus, jammer dat de RvS zich hier niet expliciet over uitspreekt, maar ik heb daarvoor een andere reden. Ik vermoed dat de RvS, door hier in zijn uitspraak volledig over te zwijgen, impliciet aangeeft dat de vraag of derden (bijv. een supermarkt) een bioscoopbon aanbieden, buiten het rechtsgeding valt, omdat het geding alleen gaat over wat Focus als verwerkingsverantwoordelijke doet en nalaat, in relatie tot mij als bioscoopbezoeker. Het woord "verwerkingsverantwoordelijke" zegt het al: Focus is zelf(!) **verantwoordelijk** voor een privacyvriendelijke dienstverlening, d.w.z. een dienstverlening waarmee wordt voldaan aan (bijv.) de vereisten van dataminimalisatie en subsidiariteit.

De reden dat de RvS niet over de bioscoopbon spreekt, is omdat het in de bioscoop **niet** een "aanwezig" alternatief is. Immers, de bon kan alleen buiten de bioscoop worden aangeschaft bij een andere rechtspersoon, waarover de bioscoop geen zeggenschap heeft. Focus vervolgt:

r.o. 27. De heer Jonker stelt in zijn hoger beroep dat deze alternatieve wijze van betaling **discriminatoir** zou zijn. Focus begrijpt dit argument niet. Anders dan de heer Jonker stelt wordt hem geen kaartje geweigerd. Zijn voorkeurswijze van betaling wordt geweigerd, maar hij heeft de beschikking tot een anoniem alternatief. Dat de heer Jonker deze wijze van betaling als ongemakkelijk afdoet is irrelevant.

Als Focus mijn argument alsnog wil begrijpen, kan Focus een arthouse-film gaan zien over het onderwerp discriminatie. Daarvan zijn er heel veel. Bijvoorbeeld een film over Rosa Parks.² Wat vindt Focus bijvoorbeeld van de volgende tekst: "*r.o. 27. Mevrouw Parks stelt in haar hoger beroep dat deze alternatieve plaats achterin de bus discriminatoir zou zijn, omdat ze moest staan. Focus begrijpt dit argument niet. Anders dan mevrouw Parks stelt wordt haar geen plaats geweigerd. Haar voorkeursplaats wordt geweigerd, maar zij heeft de beschikking over een prima alternatief. Dat mevrouw Parks deze wijze van plaatstoewijzing als ongemakkelijk afdoet is irrelevant.*"

² Bijvoorbeeld: *Mighty Times: The Legacy of Rosa Parks* (2002); *Behind the Movement* (2018); *Boycott* (2001); *The Rosa Parks Story* (2002). Voor meer informatie, zie: <https://www.starburstmagazine.com/features/films-about-rose-parks-which-can-be-a-source-of-students-research/>

Alternatieve mogelijkheden voor beveiliging

Hoewel Focus in zijn reactie op de uitspraak van de RvS stelt dat het doel van de gegevensverwerking **niet** is om de veiligheid van medewerkers te bevorderen, maar alleen om de door Focus zelf met willekeur ("contractsvrijheid") opgestelde algemene voorwaarden uit te voeren, zegt Focus in haar primaire standpunt toch iets over beveiliging, namelijk onder r.o. 29:

r.o. 29: De AP heeft gevraagd of Focus heeft overwogen de veiligheid op een andere wijze te waarborgen, waaronder de aanwezigheid van een beveiliging of de mogelijkheid van een afstortmogelijkheid voor de baliemedewerkers. Focus meent dat dit geen redelijke alternatieven zijn. Deze alternatieven brengen disproportionele kosten met zich mee die bedrijfsmatig niet te rechtvaardigen in de bedrijfsvoering van Focus. Focus accepteert al 10 jaar lang geen contante betalingen meer, voordat Focus verhuisde naar de nieuwe locatie.

Hier spreekt Focus om te beginnen niet de waarheid. Tot aan de verhuizing naar de nieuwe locatie, acht(!) jaar geleden, accepteerde Focus wel contante betaling. In de laatste twee jaar had Focus in het oude gebouw een loket in gebruik, maar werden mensen die contant wilden betalen, verwezen naar de bar één verdieping hoger. Daar kon aan de bar tegen contante betaling een "voucher" worden aangeschaft. Vervolgens kon die voucher beneden, aan het loket, weer worden ingewisseld voor een filmkaartje.

Of er achter die bar een "**afstortmogelijkheid**" (een kluisje) was, weet ik niet. Het was toen niet zo'n issue. Er kan ook gewoon een kassa hebben gestaan.

In ieder geval onderbouwt Focus op geen enkele wijze dat het in gebruik nemen van een afstortmogelijkheid "disproportioneel" zou zijn. Allerlei winkels en horeca-gelegenheden hebben dat. Waarom zou het voor Focus (gevestigd in een miljoenengebouw) dan niet kunnen?

Het is vreemd dat Focus in de hierboven geciteerde passage **niet** de mogelijkheid noemt om, **als** Focus dan zo bang is voor onveiligheid, een **loket** (met een glazen wand) aan te brengen. Zoals al eerder gezegd, is dat er in concertgebouw Muis. Daar wordt dat kennelijk niet als "disproportioneel" beschouwd, maar gewoon als een adequate maatregel.

Zo'n plexiglazen wand kan ook helpen tegen de "verwarde personen" waarvoor Focus zegt zo bang te zijn. Want ja, een middelengebruiker die door het lint gaat, kan natuurlijk met gemak over de open balie heenspringen die Focus nu heeft. Waarom vindt Focus dat wèl een verantwoord risico? Misschien omdat het probleem van onveiligheid eigenlijk helemaal niet zo groot is?

Vervolgens komt Focus in de rest van r.o. 29 met een argument van voldongen feiten en gewenning, en zegt "amper bezwaren" van klanten te hebben gehad tegen de weigering om contante betaling te accepteren. Nee, natuurlijk gaan de meeste mensen niet protesteren tegen zo'n weigering. Ze zien een tekst "pin-only" en willen graag in een prettige sfeer een mooie film zien. Ze willen geen conflict. De conclusie van Focus dat er "een beperkte behoefte" bestaat, is niet onderbouwd, omdat het onmogelijk is om de behoefte van klanten te meten als datgene waaraan behoefte zou kunnen bestaan, eerst onmogelijk is gemaakt. Mensen passen zich aan.

3.2 Subsidiaire standpunt van Focus

Focus vat zijn subsidiaire standpunt als volgt samen onder r.o. 3.b.:

3.b. Subsidiar: Indien de AP van oordeel is dat de hierboven genoemde grondslag of doelstelling ontoereikend is, zal Focus toelichten waarom de veiligheid van bezoekers, medewerkers en vrijwilligers een zwaarwegend belang vormt dat de weigering van contante betalingen rechtvaardigt. Hiertoe zal Focus aanvullende informatie verstrekken.

3.2.1 Geen aangetoond risico van onveiligheid bij contante betaling

Algemeen: Focus cultiveert zelf een onbestemd gevoel van onveiligheid

De belangrijkste reden die Focus aanvoert waarom het accepteren van contante betaling onveilig zou zijn, is een door (de directie van) Focus zelf gecultiveerd, onbestemd gevoel van onveiligheid. Focus schrijft hierover:

r.o. 31. Focus en het daaraan verbonden Focus Eten + Drinken bevinden zich midden in de Arnhemse binnenstad, een gebied dat volgens gemeentelijke veiligheidsanalyses structureel te maken heeft met een bovengemiddelde veiligheidsdruk. Het centrumgebied wordt gekenmerkt door een hogere mate van overlast door verwarde personen, middelengebruik, vermogensdelicten en verstoringen van de openbare orde dan andere delen van de stad (zie ook [bijlage 1](#), waaruit blijkt dat high impact misdrijven relatief hoog blijven in het centrum van Arnhem).

Ik kom zelf bijna dagelijks in het centrum van Arnhem, en herken me totaal niet in de beschrijving die Focus hier geeft van het prettige, ontspannen stadscentrum, met zijn terrasjes, zijn schattige en ook wat kneuterige waterpartijtjes (de opgegraven Sonsbeek). Anders dan het beeld dat Focus schetst, hoef ik in het centrum van Arnhem nooit angstig over mijn schouder te kijken.

Het angstige betoog van Focus doet een beetje denken aan president Donald Trump, die verklaarde dat er in de straten van Londen een dodelijke oorlog woedde.³

Natuurlijk lopen er in het centrum van een provinciestad soms soms een paar verwarde personen rond, net iets vaker dan in een klein dorp ergens midden op het platteland. Maar wat Focus niet duidelijk maakt, is hoe uit een niet nader omschreven "*hogere mate van overlast door verwarde personen, middelengebruik, vermogensdelicten en verstoringen van de openbare orde*" zou vallen af te leiden dat contante betaling voor bioscoopkaartjes onveilig zou zijn.

Focus probeert dat angstbeeld te onderbouwen met nietszeggende algemeenheden, zoals:

r.o. 32. Het gebouw van Focus en Focus Eten + Drinken is een vrij toegankelijke publieke ruimte en heeft doorlopende bezoekersstromen gedurende vrijwel de gehele dag. (...)

³ Later breidde Trump deze perceptie uit tot steden in zijn eigen land en stuurde daar vervolgens paramilitaire troepen op af (ICE en door hem overgenomen National Guard-militairen) die alsnog zijn perceptie moesten gaan waarmaken door de betreffende steden eigenhandig te **veranderen** in oorlogszones. Toen dat enigszins begon te lukken en er in Minneapolis mensen door ICE werden doodgeschoten (de dichteres Renee Good en de verpleegkundige Alex Pretty), ontdekte Trump dat dit zijn populariteit niet vergrootte.

Daarmee beschrijft Focus in essentie de kenmerken van een heel gewone straat. Focus vervolgt:

r.o. 33. Gezien de afwezigheid van contant geld bij Focus en Focus Eten + Drinken, plaatst Focus deze beleidskeuze in een bredere veiligheidscontext. In deze reactie zal Focus ingaan op veiligheidsincidenten in het algemeen.

Wat Focus hier eigenlijk zegt, is dat Focus helemaal niet weet of de acceptatie van contante betaling onveilig zou zijn, of onveiliger dan vroeger toen contante betaling in het vorige gebouw nog heel gewoon was, en dat Focus daarom maar op zoek is gegaan naar "incidenten" die het door Focus opgevoerde, ontorechte angstbeeld alsnog een beetje zouden kunnen bevestigen.

Op de door Focus gezochte incidenten zal ik ingaan in de volgende paragraaf.

3.2.2 Focus voert irrelevante incidenten aan als argument voor het weigeren van contante betaling

Het is tekenend voor het gebrek aan onderbouwing voor het idee van Focus dat contante betaling onveilig zou zijn, dat Focus ondanks zijn zoektocht naar incidenten met contant geld in **andere** Nederlandse bioscopen, niets meer vond dan twee piepkleine incidentjes in een bioscoop aan de andere kant van het land, in het jaar 2022. Het gaat om een Pathé-bioscoop aan het Zuiderdiep in de stad Groningen. Focus schrijft hier het volgende over:

r.o. 33. (...) Dat de aanwezigheid van contant geld een verhoogd risico oplevert acht Focus aannemelijk. Als voorbeeld verwijst Focus naar een Pathé-bioscoop waar wel contant geld aanwezig is, en waarin in een tijdsspanne van een maand tweemaal een overval plaatsvond in 2022.

"In een tijdsspanne van een maand twee overvallen." Dat klinkt serieus. Alleen... in de drie jaar daarna zijn er ook bij die bioscoop in het verre noorden kennelijk geen "overvallen" meer geweest. En als ik de link open die Focus in een voetnoot noemt, dan blijkt het destijds in 2022 om twee heel lichte incidentjes te gaan, waarbij vermoedelijk iemand geld van de balie weggriste en het op een lopen zette. Niemand werd bedreigd, laat staan gewond. De daden werden gepleegd door "een blanke man van ongeveer veertig jaar oud met een gezet postuur. Hij droeg een Mercedespet en een nekwarmer". En had kennelijk een goed stel benen waarmee hij snel weg kon rennen.⁴

Vanwege een gebrek aan incidenten met contant geld bij bioscopen, is Focus in arren moede maar op zoek gegaan naar andersoortige incidenten. Daarover schrijft Focus:

r.o. 34. In de afgelopen jaren heeft Focus meerdere incidenten meegemaakt die van invloed waren op de veiligheid van medewerkers, vrijwilligers en bezoekers. Deze incidenten bevestigen dat Focus opereert in een omgeving waarin incidenten zich onverwacht en met directe impact kunnen voordoen.

⁴ Voor de nieuwsberichtjes over deze twee vermeende "overvallen", zie de bijlage bij deze zienswijze.

Deze omschrijving van "incidenten" is zo ruim dat die ook het risico omvat van rondslingerende bananenschillen waarover men kan uitglijden. "*Onverwacht en met directe impact*". Alle respect voor de medewerkers van Focus, die immers "opereren" in een omgeving waar dergelijke risico's aan de orde van de dag zijn, maar waar gaat het nu eigenlijk over?

Focus geeft vervolgens een opsomming van incidenten, beginnend met het grootste:

r.o. 35. Op 14 december 2023 vond een grootschalige politie-inzet plaats in en rondom het pand. De politie was in de binnenstad op zoek naar een verwarde en mogelijk gewapende persoon. Een jongeman die zich opvallend gedroeg, bevond zich op dat moment in de horeca van Focus. Toen de politie de horeca betrad, vluchtte deze persoon richting de filmzalen, waarna de politie uit veiligheidsoverwegingen escaleerde:

- a. aanwezigheid van circa tien politieauto's rond het gebouw
- b. gewapende agenten die het pand betraden
- c. controle van de filmzalen

Uiteindelijk bleek dat de persoon vermoedelijk via een balkon het pand had verlaten. Dit incident had een aanzienlijke impact op medewerkers, vrijwilligers en aanwezige bezoekers en vereiste nazorg voor enkele medewerkers en vrijwilligers.

Ja, ik zou ook wel onder de indruk zijn geweest van die grootschalige politie-inzet met zwaailichten en al die gewapende agenten. **Die** zouden mij een onveilig gevoel hebben gegeven. Als in een film.

Wat de beschrijving van Focus echter in ieder geval duidelijk maakt, is dat dit incident **helemaal niets** te maken had met (de acceptatie van) contante betaling voor bioscoopkaartjes.

Vervolgens noemt Focus twee diefstal-incidenten die **evenmin iets** met contante betaling te maken hadden, omdat ze gingen over een iPad en een laptop:

r.o. 36. Op 6 september 2025 werd een iPad weggenomen van de kassabalie van het filmtheater. Camerabeelden tonen dat een persoon een vrijwilliger bewust afleidde en vervolgens in een onbewaakt moment de iPad meenam.

r.o. 37. Op 25 januari 2026 werd een laptop ontvreemd uit de foyer. De dader ontweek doelbewust de beveiligingscamera's, liep via de centrale trap het pand in en uit, en wist de laptop ongemerkt mee te nemen.

Ten slotte noemt Focus nog een incident dat wèl met contant geld te maken had, maar niet bij de aankoop van bioscoopkaartjes:

r.o. 38. Binnen Focus Eten + Drinken vond enkele jaren geleden diefstal van een fooienpot plaats. De dader greep de pot en rende direct de horecaruimte uit.

Ook daar gaat het dus weer om diefstal. Overigens had dit makkelijk kunnen worden voorkomen. Het personeel kan er gewoon voor kiezen om geen contante fooien meer aan te nemen. Ik ga dan echt niet bij de AP aankloppen met een handhavingsverzoek vanwege het niet accepteren van contante fooien. Ik hou dat geld dan gewoon bij mezelf. Gevaarlijk of niet, geld stinkt niet.

Nog steeds niet tevreden over het gebrek aan incidenten, werpt Focus onder r.o. 39 t/m 41 het net aanzienlijk breder uit en spreekt dan van "structurele incidenten":

r.o. 39. Jaarlijks doen zich tijdens de terrasmaanden terugkerende situaties voor die de operationele veiligheid beïnvloeden, waaronder:

- a. personen die gasten aanspreken voor geld, sigaretten of eten
- b. dronken bezoekers die weigeren te vertrekken
- c. consumpties die worden genuttigd zonder afrekening
- d. het meenemen van statiegeldflessen zonder toestemming.

Na deze beschrijving van een *war zone* begint mijn beeld over het gezellige Arnhem toch wel te kantelen... Is dit mijn stad nog wel? Focus gaat verder:

r.o. 40. In de wintermaanden komt een ander type structurele incidenten voor, waaronder:

- a. binnentreden door dak- en thuislozen vanwege de kou
- b. het bestellen van consumpties zonder te betalen
- c. weigering om het pand te verlaten na herhaald verzoek
- d. hinderlijk of intimiderend gedrag richting andere gasten.

Vanwege deze terugkerende problematiek heeft Focus eind 2023 besloten de directe horecatoegang tussen 22.00 en 22.30 uur te sluiten om de beheersbaarheid in het pand te vergroten. Bezoekers kunnen in die periode uitsluitend via het filmtheater naar binnen.

Onder het kopje "Ontzeggingen en bedreigingen" voegt Focus daar nog aan toe:

r.o. 41. In enkele gevallen is de toegang tot Focus ontzegd na incidenten met bedreigend of grensoverschrijdend gedrag. In twee situaties is tevens aangifte gedaan. Ook is aan een vaste bezoeker langdurig de toegang geweigerd vanwege herhaald problematisch gedrag.

Met alle respect voor de hierboven beschreven problemen waarvoor Focus zich gesteld ziet, maar die hebben ***niets te maken*** met contante betaling voor bioscoopkaartjes.

3.2.3 Focus verwijst naar "high impact crimes"

In een uiterste poging om de onveiligheid van contante betaling voor bioscoopkaartjes aan te tonen, verwijst Focus naar een relatief hoog aantal "high impact-misdrijven" (HIC's) in het centrum van Arnhem door de jaren heen, vergeleken met de buitenwijken. Focus voegt een bijlage toe met politiegegevens over de aantallen van deze misdrijven in de stad als geheel en in het centrum.

Op de site van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tref ik de volgende definitie van "high impact-misdrijven":

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als **woninginbraak, overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven**. Deze delicten hebben veel overeenkomsten zowel qua aard als qua dadergroepen en aanpak. De impact van HIC-delicten is groot. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel in de maatschappij kan door High Impact Crimes worden aangetast.⁵

De term "overval" blijkt een synoniem te zijn voor de term High Impact Crime.⁶ Bij een overval wordt geweld gebruikt.⁷ Over de precieze betekenis van "straatroof", als één van de soorten "high impact-misdrijven", tref ik op de site van de politie de volgende informatie:

Een straatroof is een vorm van **diefstal met geweld**. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij een geldautomaat, 's avonds op straat of voor een rood verkeerslicht. Jaarlijks wordt van veel mensen de portemonnee geroofd, blijkt uit onderzoek naar dit soort misdaad. (...) Een straatroof wordt steeds vaker door jonge daders gepleegd. Jongeren tussen de 12 en 18 jaar plegen circa 40 procent van de straatroven. Hierbij neemt het geweld toe. In 45 procent van alle straatroven gaat de daders er vandoor met een mobiele telefoon. Daders slaan vaak toe bij grotere stations, winkelcentra en uitgaansgelegenheden.⁸

Wat hieruit blijkt, is dat de door Focus in zijn reactie genoemde, specifieke incidenten **geen van allen** kwalificeren als "high impact-misdrijf". Zelfs het weggrissen van geld van een bioscoopbalie, zoals in het incident met de Groningse bioscoop in 2022, was geen overval of straatroof, omdat er geen geweld werd gebruikt, en er ook niet werd bedreigd met geweld.

De lijst die Focus bij zijn reactie voegt, laat Arnhemse politiecijfers van 2012 t/m 2025 zien. Die tonen van 2012 (552 incidenten) t/m 2019 (351 incidenten) een dalende lijn, met uitschieters naar beneden in de coronacrisisjaren 2020 t/m 2022 (respectievelijk 261, 199 en 271 incidenten). In 2023 t/m 2025 is er een stabiele tot licht stijgende lijn (resp. 305, 321 en 327 incidenten).

Wat zegt dit over risico's met betrekking tot contante betaling of pinbetaling in de bioscoop? Niets. In ieder geval is het aantal high-impact-misdrijven (HIC's) in het centrum van Arnhem flink lager dan vijftien jaar geleden, maar wat daar de oorzaken van zijn, wordt uit deze cijfers niet duidelijk.

5 <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/10/minder-misdrijven-geregistreerd-in-2024/high-impact-crimes--hic-->

6 "Overvallen noemen we ook wel High Impact Crimes." Bron: <https://www.politie.nl/informatie/waarom-is-het-protocol-overvalalarmen-gewijzigd.html>

7 "Overvallers hanteren veelal 'hit en run'-methodes, snel een slag slaan." Bron:

<https://www.politie.nl/informatie/speelt-deze-nieuwe-werkwijze-potentiele-overvallers-niet-juist-in-de-kaart.html>

8 <https://www.politie.nl/informatie/wat-is-straatroof.html>

4 Conclusie: de levering van een filmvertoningsdienst kan veilig en privacy-vriendelijk met contante betaling

Uit de reactie van Focus blijkt **geen noodzaak** of gerechtvaardigd belang voor de weigering van privacy-vriendelijke betaling bij de verkoop van bioscoopkaartjes aan bioscoopgangers.

Focus toont op dit punt geen veiligheidsprobleem aan. Ook toont Focus niet aan dat er geen **alternatieven** mogelijk zijn waarbij privacy-vriendelijke, contante betaling gewoon kan worden geaccepteerd, net als vroeger. Het ligt voor de hand om een afstortkluisje te plaatsen, en eventueel een loket, als Focus dat zelf nodig acht.

In zijn primaire standpunt ontkent Focus nu (voor het eerst) dat "veiligheid" het doel is van de weigering om contante betaling te accepteren. Het meest plausibele feitelijke doel van de gegevensverwerking waartoe Focus bioscoopgangers dwingt, is nog altijd het **administratieve gemak** van Focus zelf. Uit de wens tot meer gemak kan echter geen noodzaak of gerechtvaardigd belang worden afgeleid voor het verwerken van persoonsgegevens.

Uit de door mij geciteerde jurisprudentie van het HvJ-EU blijkt dat, bij de beantwoording van de vraag of er wel of niet een wettelijke grondslag is voor de gegevensverwerking, de AP bij het toetsen van de weigering van contante betaling aan artikel 6.1.b AVG, als **hoofddoel** van de bioscoop moet hanteren: "het aanbieden van een filmvertoningsdienst aan de klant".

Het aanbieden van zo'n filmvertoningsdienst kan prima plaatsvinden zonder persoonsgegevens van de klanten te verwerken. De AP zou daarom moeten vaststellen dat de weigering van contante betaling in dit specifieke geval een **overtreding** van de AVG behelst. De AP zou vervolgens tot **handhaving** moeten overgaan, bijvoorbeeld door Focus opdracht te geven om privacy-vriendelijke, contante betaling weer te gaan accepteren, en daarbij een last onder dwangsom op te leggen.

Een bijzondere waarschuwing in dit specifieke geval

Op één punt wil ik echter wel een waarschuwing afgeven. Als gevolg van de publiciteit die Focus **zelf** met zijn hardnekkig volgehouden weigering van contante betaling over zich heeft afgeroepen, is het mogelijk dat het opnieuw toestaan van contante betaling door Focus Filmtheater **media-aandacht** krijgt, en daardoor in de berichtgeving van die media ook een symbolisch, maatschappelijk effect krijgt - zoals vaker wanneer het om een precedent gaat. Dit zou ertoe kunnen leiden dat ergens een narcistische persoon op het idee komt aandacht voor zichzelf te genereren door een symbolische daad te plegen zodra contante betaling bij Focus weer wordt geaccepteerd.

Met het oog op dit **nieuwe, tijdelijke** risico adviseer ik Focus om goed na te denken over passende beveiligingsmaatregelen in dit specifieke geval, in ieder geval in de eerste periode nadat contante betaling weer wordt geaccepteerd. Wanneer de acceptatie van contant geld door alle bioscopen eenmaal weer volledig is genormaliseerd en dus geen nieuws meer is, zal dit tijdelijke risico ook in het geval van Focus Filmtheater weer geleidelijk verdwijnen.

Met vriendelijke groet,
Michiel Jonker

Aanvulling d.d. 23 maart 2026 op zienswijze (separaat per e-mail verzonden aan AP)

Van: [Michiel Jonker]

Aan: [.....][Autoriteit Persoonosgegevens]

Cc: [.....]

Datum: 23-03-2026 16:36 EET

Onderwerp: RE: Gelegenheid tot het geven van een zienswijze op nadere informatie Focus Filmtheater

Geachte [.....],

Bedankt voor uw bericht van heden. De twee nieuwe documenten die Focus Filmtheater bij de AP heeft aangeleverd, hebben betrekking op twee diefstallen die ook al in de reactie van Focus d.d. 5 maart 2026 en in mijn zienswijze d.d. 14 maart 2026 aan de orde zijn gekomen, en leveren in die zin geen nieuwe informatie op. Ik zie in deze nieuwe documenten dus geen aanleiding om gehoord te worden.

-- Contante betaling is ook veilig in de horeca --

Het enige wat ik op dit moment in aanvulling op mijn zienswijze, en waarschijnlijk ten overvloede, nog expliciet naar voren zou willen brengen, is dat ik in de reactie van Focus niet alleen **geen** informatie zie waaruit geconcludeerd zou kunnen worden dat contante betaling bij de aankoop van bioscooptickets onveilig zou zijn, maar ook **geen** informatie waaruit geconcludeerd zou kunnen worden dat contante betaling in de bijbehorende horeca (Focus Eten & Drinken) onveilig zou zijn. Ook in de horeca kan de ontvangst van contante betaling op een veilige manier worden gefaciliteerd, zoals in talloze horeca-gelegenheden.

Het feit dat medewerkers van de horeca er, terwijl er voor consumpties contante betaling geweigerd werd, ondertussen wel een foaienpot op na hielden waarin zij contante foaien bewaarden, en die kennelijk open en bloot in de horecagelegenheid stond, maakt wel duidelijk dat er **niet** werkelijk een perceptie van onveiligheid t.a.v. contant geld leefde bij de horeca-medewerkers van Focus.

Of zij na de diefstal van die foaienpot zijn gestopt met het accepteren van foaien in de vorm van contant geld, blijkt niet uit de schriftelijke reactie d.d. 5 maart 2026 van Focus. Het meest aannemelijk lijkt me dat contante foaien nog steeds zullen worden geaccepteerd, maar nu wat minder in het zicht zullen worden bewaard.

Kunt u dit nog meenemen als aanvulling op mijn zienswijze, zodat ik het niet mondeling in een (telefonische) hoorzitting hoeft in te brengen? Als dat kan, vervalt voor mij daarmee een aanleiding om nog gehoord te willen worden.

-- Tot slot --

Uit uw bericht begrijp ik dat de AP zelf geen aanleiding ziet mij nog te horen alvorens een nieuw besluit te nemen. Als dat klopt, ben ik bereid om van mijn kant net als u af te zien van het horen. Mocht de AP mij alsnog één of meer vragen willen stellen, dan ben ik graag bereid om u op 30 of 31 maart telefonisch te woord te staan. Het zou prettig zijn als u mij, zolang het niet 100% zeker is dat u daar geen gebruik van wilt maken, met het oog daarop laat weten op welk tijdstip (bijv. begintijdstip en eindtijdstip twee uur later) u mij dan eventueel zou willen horen, dan zorg ik ervoor dat ik dan beschikbaar en bereikbaar ben. Als u mij definitief niet wilt horen, dan krijg ik daarvan ook graag bericht.

In dat laatste geval wacht ik met veel belangstelling op het komende besluit van de AP.

Met vriendelijke groet,
Michiel Jonker

Bijlage: incidenten met Pathé-bioscoop in een andere stad in 2022

Het nieuwsbericht waaraan Focus Filmtheater in zijn reactie van (vermoedelijk) 5 maart 2026 refereert, is ruim drie jaar geleden (op 16 december 2022) gepubliceerd op Sikkom.nl en heeft betrekking op een incident in de stad Groningen. Het nieuwsbericht luidt als volgt:

16 december 2022. De Pathé-bioscoop aan het Zuiderdiep is om 19:20 uur overvallen. De verdachte is op de vlucht geslagen. Een kleine maand geleden werd dezelfde bioscoop ook al overvallen.

Er is volgens de politie niet veel buitgemaakt. Slechts een 'klein geldbedrag'. Opvallend is ook dat de verdachte niet bedreigd heeft met een wapen. Dat gaat weleens anders. Desondanks wordt de overval, die er vermoedelijk lopend vandoor is gegaan, gezocht door de politie. Verder meldt de politie dat de overval in onderzoek is.

Op 20 november werd de bioscoop ook al overvallen. [Lees daarover hier meer.](#)⁹

Het nieuwsbericht over de daaraan voorafgaande "overval" op 20 november 2022 blijkt echter niet toegankelijk als ik Sikkom geen toestemming geeft om cookies van 129 derde partijen op mijn device te laten plaatsen. Wanneer ik het met een anonieme zoekmachine probeer, wordt het bericht op Sikkom.nl niet gevonden, maar wel een bericht van RTV-Noord, dat als volgt luidt:

21 november 2022. Bioscoop Pathé aan het Zuiderdiep in de stad Groningen is zondagavond overvallen. In een burgernetmelding die korte tijd later werd uitgegeven, werd gevraagd uit te kijken naar een verdachte.

De melding van een overval kwam rond 21:15 uur bij de politie binnen. 'Voor zover bekend was de man niet gewapend', aldus een politiewoordvoerder. 'Hij is mogelijk gevlucht in de richting van de Haddingestraat.' Er is niemand gewond geraakt.

'Blanke man met gezet postuur'

Niet lang na de melding liet de politie een burgernetmelding uitgaan. Daarin werd gesproken van een 'beroving' en opgeroepen uit te kijken naar een blanke man van ongeveer veertig jaar oud met een gezet postuur. Hij droeg een Mercedespet en een nekwarmer.¹⁰

Het lijkt hier niet werkelijk te gaan om een "overval", maar om iemand die geld van de balie heeft gegrist en snel weg is gerend. Immers, er wordt niets gezegd over enige bedreiging van personeel of bezoekers. Daarom toont deze berichtgeving niet aan dat er sprake zou zijn geweest van een veiligheidsincident. Als iemand je zakken rolt, noem je dat ook geen "veiligheidsincident" en is het geen "overval". Het is diefstal. Zulke diefstal valt te voorkomen door een glazen ruit met loketopening te installeren, zoals dat bijvoorbeeld op talloze plekken werd gedaan tijdens de coronacrisis. Maar bij een afweging van kosten en baten van een dergelijk loket, zou waarschijnlijk moeten worden vastgesteld dat de investering in twintig jaar nog niet wordt terugverdiend, gezien het zeer kleine bedrag waar zo'n diefstal over gaat, namelijk de prijs van één of twee bioscoopkaartjes. Laten we hopen dat de dief het niet heeft besteed aan de aankoop van drank.

⁹ <https://sikkom.nl/actueel/Path%C3%A9-opnieuw-overvallen-klein-geldbedrag-buitgemaakt-en-verdachte-op-de-vlucht-28116842.html>

¹⁰ <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/976792/bioscoop-pathe-in-stad-overvallen-dader-voortvluchtig>